ผลการปฏิบัติงานตามกรอบข้อตกลงของประชาคมอาเซียน โครงการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน
กิจกรรมเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้กำหนดแผนงานรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โครงการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ – ๑๑ และ ๑๓ – ๑๖ เพื่อดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน จำนวน ๑,๓๗๐ เครือข่าย เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน หน่วยงานและองค์กรทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงานในลักษณะของการเป็นเครือข่ายซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยงานด้านไฟป่า ชุมชน/หมู่บ้าน หน่วยงานราชการ องค์กรทุกภาคส่วน มีเป้าหมายการดำเนินงานในพื้นที่ชุมชน/หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ทั้งในและรอบแนวเขตป่าอนุรักษ์ที่มีพื้นที่เสี่ยงหรือล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่า

กิจกรรมการดำเนินงานของเครือข่ายประกอบด้วย

๑. จัดทำหอดูไฟของหมู่บ้าน

๒. ขยายสร้างเครือข่ายออกไปสู่ประชาชนภายในหมู่บ้านเพื่อการเฝ้าระวังและควบคุมไฟป่า เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม) และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)

๓. จัดทำฝายชะลอน้ำ

๔. ฟื้นฟูพื้นที่ป่าในบริเวณป่าชุมชนและวัดภายในหมู่บ้าน

๕. ร่วมทำแนวกันไฟ

๖. ประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายและการประชุมหมู่บ้าน

๗. สร้างกฎระเบียบภายในหมู่บ้านเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง หรือสนับสนุนให้มีการกำหนดเทศบัญญัติเพื่อลงโทษผู้กระทำผิด

โครงการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

กิจกรรมเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

จากกิจกรรมเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้รับความร่วมมือจากชุมชน/หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ทั้งในและรอบแนวเขตป่าอนุรักษ์ที่มีพื้นที่เสี่ยงหรือล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่า จึงสามารถสร้างเครือข่ายแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันบริเวณพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า ๓๖ จังหวัด ได้จำนวน ๑,๓๗๐ เครือข่าย และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงกำหนดกิจกรรมเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน เพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหาไฟป่าอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพมากที่สุดและส่งเสริมบทบาทของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑. การฝึกอบรมหลักสูตร การเสวนาเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับจังหวัด มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนและเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับปัญหาไฟป่า และควบคุมไฟป่าให้แก่เครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า ๓๖ จังหวัด จำนวน ๑๐๘ รุ่นๆ ละ ๑๐๐ คน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างจิตสำนึก และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมบุคลากรทุกระดับ และการฟื้นฟูความเชื่อและเร่งรัดวางรากฐานที่ดินของประเทศ

๒. การสนับสนุนเครื่องมือดับไฟป่าแก่เครือข่ายแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๑,๓๗๐ หมู่บ้านๆ ละ ๑ ชุด ประกอบด้วย

- ถังฉีดน้ำดับไฟป่า	จำนวน ๕ ชุด
- ที่ตบไฟ	จำนวน ๖ อัน
- ครอบไฟป่า	จำนวน ๑ อัน
- กระติกน้ำพร้อมเข็มขัดและสายโยงบ่า	จำนวน ๑๐ ชุด

๓. การมอบเงินอุดหนุนสำหรับหมู่บ้านเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันไฟป่าและส่งเสริมความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของเครือข่าย จำนวน ๑๘๐ เครือข่าย ในพื้นที่ ๑๒ จังหวัด (๙ จังหวัดภาคเหนือตอนบนที่ประสบปัญหาไฟป่าและหมอกควัน และพื้นที่ ๓ จังหวัดภาคใต้ที่เป็นพื้นที่ป่าพรุ) เครือข่ายละ ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกจะต้องเป็นหมู่บ้านที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าสูง โดยพิจารณาจาก สภาพพื้นที่/สภาพป่า เมื่อเกิดไฟป่าแล้วไฟที่เกิดจะมีความรุนแรงมาก การประกอบอาชีพของราษฎรในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการพึ่งพิงป่าในการเก็บหาของป่า ล่าสัตว์ หรือมีการใช้ไฟในการเตรียมพื้นที่เกษตร เป็นต้นสถิติการเกิดไฟป่า บริเวณที่ชุมชน/หมู่บ้านมีการเกิดไฟป่าซ้ำซาก และมีความพร้อมและต้องการที่จะเข้าร่วมโครงการ โดยกิจกรรมที่เครือข่ายต้องดำเนินการมี ดังนี้

- การรณรงค์ป้องกันไฟป่าและหมอกควัน คณะกรรมการเครือข่าย ร่วมกันกำหนดรูปแบบการรณรงค์ป้องกันไฟป่าและหมอกควัน ให้เหมาะสมสอดคล้องกับพื้นที่ โดยมีสถานีควบคุมไฟป่า เป็นหน่วยงานสนับสนุน เช่น การประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ป้ายประชาสัมพันธ์ สิ่งตีพิมพ์ เอกสารเผยแพร่ นิทรรศการ เป็นต้น

- การจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือดับไฟป่า เครือข่ายแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ดำเนินการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือดับไฟป่า ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์และเครื่องมืออย่างสม่ำเสมอ

- การลาดตระเวนตรวจหาไฟป่า ในช่วงฤดูไฟป่า เครือข่ายแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ควรจัดให้มีการลาดตระเวน เพื่อตรวจหาไฟป่า หรือจัดให้มีจุดรับแจ้งเหตุไฟไหม้ป่า เป็นต้น

- การปฏิบัติงานดับไฟป่า การดับไฟป่า เป็นงานที่หนัก และเหนื่อย ผู้ที่ปฏิบัติงานดังกล่าว ควรเป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ และได้ผ่านการฝึกอบรมอาสาสมัครดับไฟป่ามาแล้ว เพราะหากผู้ปฏิบัติงานดังกล่าวไม่มีทักษะ อันตรายอาจถึงแก่ชีวิตได้

- การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากไฟป่ารุนแรงยากต่อการควบคุม เครือข่ายแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ หรือใกล้เคียง ให้เข้ามาร่วมในการดำเนินการดับไฟป่าโดยเร็ว

- การประเมินความเสียหายจากไฟป่า เมื่อไฟป่าได้ดับลงแล้ว เครือข่ายแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ควรบันทึกข้อมูล ความเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่ามีอะไรบ้าง เพื่อเป็นข้อมูลสถิติในการทำงานต่อไปในอนาคต